

Maarten Luther over Christelijke gerechtigheid

Paulus behandelt deze Brief [Galaten] op een wijze dat hij ons ijverig onderwijst, versterkt en bewaart bij de volkomen kennis van de zeer voortreffelijke en christelijke gerechtigheid. Want als dit artikel van de rechtvaardiging verloren is, dan is ook tegelijk de gehele christelijke leer verloren. Zovelen er in de wereld zijn die deze leer niet verstaan zijn joden, moslims [turken], pausgezinden of ketters. Aangezien tussen deze twee gerechtigheden, namelijk tussen de wettische werkgerechtigheid en de lijdelijke gerechtigheid van Christus, geen derde of middenweg is. Wie dus van de christelijke gerechtigheid afdwaalt, moet noodzakelijk vervallen tot de gerechtigheid van de werken, dat betekent dat hij omdat hij Christus verloren heeft, noodzakelijk vervalt tot het vertrouwen op eigen werken. [W(2) IX, 24/19]

Daarom moet het leerstuk van de rechtvaardiging – zoals ik u vaak in herinnering tracht te brengen – ijverig onderhouden en geleerd worden. Want hierin zijn alle andere artikelen van ons geloof begrepen, en wanneer dit artikel van de rechtvaardiging goed verstaan wordt, dan worden alle andere [artikelen] ook goed verstaan. Daarom als wij leren dat de mensen door Christus gerechtvaardigd worden, dat Christus de overwinnaar is over zonde, dood en eeuwige vervloeking, dan geven we gelijk getuigenis dat Hij van nature God is [*dass er von Natur Gott sei*]. [W(2) IX, 376/347]

Een ieder die van het artikel van de rechtvaardiging afvalt, die kent God niet en is een afgodendienaar. Daarom is het hetzelfde wanneer iemand daarna [later] weer tot de wet keert, als wanneer hij terug keert tot de afgodendienst. Het is hetzelfde of iemand zich monnik noemt, moslim, jood, wederdoper, of wat dan ook. Als slechts dit artikel van de rechtvaardiging niet gevonden wordt, dan blijft er niets anders over dan enkel dwaling, huichelarij, goddeloosheid, afgodendienst, etc., hoezeer het ook wat betreft het uiterlijke aanzien de hoogste waarheid, godsdienst, heiligheid, etc., schijnt te zijn. [W(2) IX, 520/133]

Als u het woord ‘goddeloze’ hoort, moet u denken aan hetgeen wij reeds eerder hiervan gezegd hebben, zodat u bij dit woord niet denkt aan joden, ketters, en ik weet niet naar wat voor ver verwijderde mensen wijst, en ook u daarmee zelf de vrees voor God aflegt

en dit Woord van God niet in ere houdt. U moet daarentegen weten dat die een goddeloze is, die zonder geloof in Christus is. Zodat ook u voor deze woorden moet vrezen, opdat uzelf niet eenmaal een goddeloze zult blijken te zijn. [W(2) IV 244/63].

Daarom werpt Paulus in deze plaats [Rom. 1:14] en in de gehele Brief alle mensen op één hoop en besluit dat zij allen goddeloos, onrechtvaardig en geen kennis hebben aan de gerechtigheid [van God] en het geloof. Zodat het hen geheel onmogelijk is iets goeds te willen of te kunnen doen. Deze gevolgtrekking [van Paulus] is terecht daar God hen die in onwetendheid en duisternis zijn, deze gerechtigheid tot zaligheid moet openbaren, waaruit blijkt dat zij uit zichzelf daar onkundig van zijn. Degenen echter die de gerechtigheid tot zaligheid niet weten, zijn zeker onderworpen aan de toorn en verdoemenis, en kunnen zich, ook vanwege deze onkunde en onwetendheid, niet bevrijden of verlossen. Want hoe kan je ergens je best voor doen, wanneer je niet weet waarom, waar, hoe of op welke wijze je te werk moet gaan? [W(2) XVIII, 1917].

U behoort echter te weten, dat deze woorden van de Psalm, woorden van geloof zijn, omdat ze niet van mensen spreken zoals men ze waarneemt en ziet, want volgens deze regel zou niemand – zoals reeds gezegd is – hen voor goddelozen aanzien. De profet spreekt door de Geest dat ook datgene goddeloos is – omdat er geen geloof in is – wat bij de mensen voor godzalig gehouden wordt. Zoals ook de prediker Salomo zegt: ‘Ik heb goddelozen in het graf gezien, die – gedurende hun leven – door de mensen voor godzaligen gehouden werden, en in de stad geprezen werden, alsof zij de werken van de oprechten gedaan hadden (Prediker 8:10, Vulg.)’ [W(2) IV, 227].

Goddelozen zijn zij die niet geloven, dat [aan] ons door de opstanding van Christus dat geloof geschonken wordt dat de wet volkomen vervult. [W(2) III, 1615]

Het is zeer moeilijk om te geloven dat Christus niet voor de heiligen, rechtvaardigen, waardigen en vrienden gegeven is, maar voor de goddelozen, zondaren, onwaardigen en vijanden, die de toorn van God en de eeuwige dood verdiend hebben. [W(2) IX, 59]

Wij moeten ons nu de Schrift eigen maken die van twee gerechtigheden spreekt. Een menselijke gerechtigheid, zoals St. Paulus ze hier en op veel meer plaatsen noemt. De andere is een goddelijke gerechtigheid, dat is de goddelijke genade, die ons rechtvaardigt door het geloof, zoals St. Paulus hier uitdrukt en aan het einde van dit hoofdstuk zo zegt: *Opdat wij door Zijn genade gerechtvaardigd, erfgenamen zijn van het eeuwige leven*, hier ziet u, dat Gods genade onze gerechtigheid is, die ook daarom Gods gerechtigheid genoemd wordt, omdat Hij die ons uit genade geeft en die de onze wordt, doordat wij ze aannemen. Zo spreekt ook Romeinen 1:17. In het Evangelie wordt gepredikt van de

goddelijke gerechtigheid, en dat deze is door het geloof, zoals geschreven is: *De rechtvaardige zal leven door zijn geloof.* [WA 10.1.1,106, 1-10]

Opdat wij door Zijn genade gerechtvaardigd, erfgenamen van het eeuwige leven zouden zijn, naar de hoop [Titus 3:7]. Hij zegt niet 'door ons geloof' [let op dat hij verder in dit citaat wel weer het woordje geloven gebruikt!] maar 'door deze genade van Christus' dat wil zeggen, dat alleen Christus voor God in genade is, alleen Gods wil gedaan en alleen het eeuwige leven verdiend heeft. Nu Hij dat echter niet voor Zichzelf, maar voor ons gedaan heeft, daarom zullen allen die in Hem geloven, Hem zo hoog genieten dat door Hem en Zijn genade, alles wat Hij gedaan heeft, geacht wordt dat zij dat zelf gedaan hebben, wat [in werkelijkheid] Christus voor hen gedaan heeft. [WA 10.1.1, 1-9]

Nu behoort de rechtvaardiging bij de persoon en niet bij de werken. Want de persoon en niet het werk wordt gerechtvaardigd, zalig, veroordeeld of verdoemd. Daarom is ook besloten dat geen werk de persoon rechtvaardigt, maar dat zij reeds tevoren zonder enig werk door iets anders gerechtvaardigd werden. Zo zegt Mozes [Genesis 4]: *God zag Abel en zijn offer genadig aan.* Eerst zag Hij op de persoon van Abel, en daarna op zijn offer, zodat blijkt dat de persoon van tevoren vroom, goed en aangenaam was, daarna ook op het offer omwille van de persoon en niet op de persoon omwille van het offer. [WA 10.1.1,18-24]

Vertaald uit de werken van Luther door : Een dierbare vriend